

1 Proje Tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Amasya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik güneş enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları ve aracılı ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’ı lisanslı, 15 MW’ı lisanssız olmak üzere 85 MW toplam kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Category B) olarak sınıflandırılmıştır.

Malatya Iota Güneş Enerjisi Santrali bu proje çerçevesinde kurulan tesislerden biridir. Akfen Yenilenebilir tarafından Malatya’nın Battalgazi ilçesinde Fırıncı köyü yakınında kurulacak olan santral 9.95 MW kurulu güce sahip olacaktır.

Şekil 1: Malatya güneş enerjisi santrali sahası (yeşil) ve enerji nakil hattı'nın (mavi) uydu görüntüsü

Tesisten çıkan elektrik ulusal ağa Fırıncı köyü’nde 0.8 km uzunluğunda bir enerji nakil hattı ile bağlanacaktır.

2 Çevresel ve Sosyal Faydalar, Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

2.1 Çevresel ve Sosyal Değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre Malatya güneş enerji santralinin ÇED dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur, Ulusal yükümlülükler gereğince Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmıştır. Bununla birlikte Akfen Yenilenebilir EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

2.2 Kaynakların Verimli Kullanılması Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü

Malatya güneş enerjisi santrali kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesisin ilk işletim yılında 19 GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 12,902 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salımını engellemesi beklenmektedir.

İnşaat sırasında, toz bastırma için 5 m³/gün su gerekeceği tahmin edilmektedir. İşletim sırasında panel temizliği yapılacak olup, yaklaşık 372 m³/yıl su gerekmektedir. Su, Fırıncı köyünü besleyen su şebekesine bağlantı ile veya sahada kuyu oluşturularak elde edilecektir.

2.3 Arazi Edinimi

Malatya Iota Güneş Enerjisi Santrali, 197,500 m² tarım arazisine inşa edilecektir. Tarım alanlarının kalitesi fakir olarak sınıflandırılmıştır. Tarım alanları kullanım hakkını elde etme prosedürü devam etmektedir ve arazi maliyeti henüz belirlenmemiştir.

2.4 Kültürel Miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanacaktır. Daha önceki çalışmalar proje sahasında herhangi bir kültürel miras olmadığını göstermiştir.

2.5 Biyoçeşitlilik

Iota Güneş Enerjisi Santrali bölgesine en yakın ulusal koruma alanı, kuzeybatı yönünde tesisten 7 km uzaklıkta olan Turgut Özal Tabiat Parkı'dır.

Iota Güneş Enerjisi Santrali Kubbe Dağı Anahtar Biyoçeşitlilik Alanı'nın içinde yer almaktadır. Bununla birlikte, bölgedeki önemli türlerin, rakım, yakınlardaki yerleşim yerleri ve yollar gibi etmenler nedeniyle proje sahası

civarında bulunması beklenmemektedir. Yakın bölgede nesli tükenmekte olan veya korunmasız türler gözlemlenmemiştir. Projenin biyoçeşitlilik etkilerini belirlemek, en aza indirmek ve azaltmak için işveren tarafından daha fazla biyoçeşitlilik izleme çalışmaları yürütülecektir.

2.6 Görsel Etki

Şekil 2: İota güneş enerjisi santralinin batı görünümü

Alan, tarım ve mera arazileri ile çevrili düz arazide yer almaktadır. 750 m uzaklıktaki Fırıncı Köyü ile aynı yüksekliktedir. Güneş Enerjisi Santrali köy merkezinden net biçimde görülmeyecektir. Proje alanının batısındaki konutlar daha yüksek bir kottadır ve bu nedenle saha bu noktadan görülebilir. Bununla birlikte, İota Güneş Enerjisi Santrali, bu konutlardan

görünür alanın tamamını işgal etmeyecek ve manzaraya hakim olmayacaktır. Şekil 2’de bu alanın görünümü gösterilmektedir.

2.7 Politika Kanun ve Diğer Planlarla Uyumluluk

Proje, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur. Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve Dolaylı Etkiler

Tesisin yakın çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları çerçevesinde güneş enerjisi santrali ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilememiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir.

2.9 Çevresel ve Sosyal Yönetim

Şirket projeyi ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD’nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Proje için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket’in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki İzleme

3.1 Tanımlanan Etkilerin İzlenmesi Prosesi

ÇSEP’nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında ise yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesisin çalışma safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların Katılımı ve Şikayetler

Proje için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile Iota güneş enerjisi santrali ve projeyi oluşturarak diğer tesislerle ilgili yeni yorumların

değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dahil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve proje ile ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dahilinde paydaşlar Malatya Iota güneş enerjisi santrali ve ilgili şikayet mekanizması ile ilgili güncel veriye ulaşabilir. Paydaş katılımı projenin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Akfen Yenilenebilir ayrıca her proje sahasında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için proje geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Malatya Iota güneş enerjisi santrali hakkında sahada şahsi şikayet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>). Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Proje ile ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya Çıkabilecek Konuların İşlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikayet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Görevli işlemlerin anlaşılır ve şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirim cezalandırma içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projeye ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikayet mekanizması halkın geleneksel şikayet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz..